

Fakty o szczepionkach dla uczniów rozpoczynających naukę w szkole ponadpodstawowej w 2019 roku

Niniejszy biuletyn informacyjny zawiera więcej informacji na temat szczepionek dostępnych dla Twojego dziecka w pierwszej klasie szkoły ponadpodstawowej. Prosimy także o zapoznanie się z ulotką „**Szczepionka, która uchroni dziecko przed wirusem HPV, oraz szczepionki MenACWY i Tdap — informacje dla uczniów rozpoczynających naukę w szkole ponadpodstawowej w 2019 roku i ich rodziców**”, dołączoną do tego biuletynu.

Więcej informacji można również znaleźć na stronach internetowych www.hpv.ie i www.immunisation.ie.

Pytania najczęściej zadawane przez rodziców

Co może się stać, jeśli nie zaszczepię swojego dziecka?

- Dziecko może mieć szczęście i przejść przez życie bez kontaktu z tymi chorobami; lub
- może mieć kontakt z którąkolwiek z tych chorób, zarówno jako dziecko, jak i jako osoba dorosła. W takim przypadku istnieje duża szansa, że się zarazi i rozwinie się u niego jedna z chorób opisanych poniżej.
- Jeśli dziecko zostanie zarażone, może rozprzestrzenić chorobę na inne niechronione osoby, takie jak dzieci, które są zbyt małe, aby mogły zostać zaszczepione. Jeśli w danej społeczności chroniona jest niewystarczająca liczba ludzi, wiele osób może zachorować, a niektóre nawet umrzeć.

Dlaczego szczepionki są podawane w szkołach?

- Badania wykazały, że więcej osób, zwłaszcza nastolatków, zostaje zaszczepionych, gdy szczepionki są podawane w szkołach.
- W krajach takich jak Szkocja i Australia, w których odnotowano znaczne ograniczenie występowania chorób związanych z wirusem HPV, istnieją programy szczepień w szkołach.
- Światowa Organizacja Zdrowia zaleca, aby szczepionki dla dzieci w wieku szkolnym były podawane w szkołach.
- Podawanie szczepionek w szkołach promuje równość. Wszyscy uczniowie mają równe szanse na zaszczepienie.

Czy mogę zaszczepić moje dziecko u lekarza rodzinnego?

Zespoły HSE odpowiedzialne za szczepienia w szkołach podadzą uczniom szczepionki przeciwko wirusowi HPV, meningokokom i szczepionkę typu Tdap w pierwszej klasie szkoły ponadpodstawowej w ramach programu szczepień HSE. Szczepienia te są bezpłatne.

Jeśli rodzic zdecyduje się na zaszczepienie dziecka u lekarza rodzinnego, prawdopodobnie będzie musiał ponieść opłatę administracyjną i sam zapłacić za szczepionki.

Czy szczepienie jest bezpieczne?

- Wszystkie szczepionki przechodzą szeroko zakrojone testy bezpieczeństwa przed dopuszczeniem do obrotu.
- Gdy są już w użyciu, bezpieczeństwo jest stale monitorowane w celu zidentyfikowania skutków ubocznych wywoływanych przez szczepionkę.
- Każde zdarzenie medyczne zgłoszone po szczepieniu jest analizowane w celu sprawdzenia, czy zostało spowodowane przez szczepionkę.
- Europejska Agencja Leków, Amerykańskie CDC oraz Światowa Organizacja Zdrowia potwierdzają, że szczepionki przeciwko wirusowi HPV są bezpieczne i nie występują żadne znane długoterminowe skutki uboczne.

Co mam zrobić, jeśli u mojego dziecka wystąpi reakcja na szczepionkę?

Poważne efekty uboczne po podaniu szczepionki są niezwykle rzadkie. Jeśli u dziecka wystąpi reakcja na którąkolwiek ze szczepionek podanych w ramach szkolnego programu szczepień HSE, należy skontaktować się z zespołem ds. szczepień w szkole. Dane kontaktowe członków zespołu znajdują się na arkuszu informacyjnym, który dziecko otrzymuje po szczepieniu.

Gdzie mogę uzyskać więcej informacji na temat szczepionek?

Wszelkie pytania prosimy omówić z członkiem szkolnego zespołu ds. szczepień HSE, pielęgniarką środowiskową lub lekarzem rodzinnym. Dane kontaktowe zespołu ds. szczepień znajdują się również w tym pakiecie.

Można również odwiedzić strony internetowe www.hpv.ie oraz www.immunisation.ie, gdzie znajdują się filmy oraz arkusze informacyjne dotyczące szczepionek. Zachęcamy do przeczytania ulotki „Szczepionka, która uchroni dziecko przed wirusem HPV, oraz szczepionki MenACWY i Tdap” na naszej stronie internetowej lub zawartej w pakiecie zgody.

Łącza do ulotek informacyjnych dla pacjentów na temat szczepionek można znaleźć również na stronie internetowej www.hpra.ie. Należy wyszukać szczepionkę Gardasil 9 (HPV), Nimenrix (MenACWY) lub Boostrix (Tdap), albo zeskanować kod QR, aby przeczytać odpowiednią ulotkę informacyjną dla pacjenta.

Gardasil 9

Nimenrix

Boostrix

HPV

Czym jest szczepionka przeciwko wirusowi HPV?

Jest to szczepionka mająca na celu zapobieganie infekcji wywołanej wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV), jednej z głównych przyczyn raka szyjki macicy.

Kiedy wprowadzono szczepienia przeciwko wirusowi HPV?

Szczepionka przeciwko wirusowi HPV została wprowadzona w Australii w 2007 r. oraz na terenie Wielkiej Brytanii w 2008 roku. W 2010 roku w Irlandii wprowadzono szczepionkę przeciwko wirusowi HPV dla dziewcząt w pierwszej klasie szkoły ponadpodstawowej. Od 2019 r. szczepionka przeciwko wirusowi HPV będzie również oferowana chłopcom, ponieważ badania wykazują, że wirus ten może powodować nowotwory i choroby, które dotyczą również mężczyzn.

Jak działa szczepionka przeciwko wirusowi HPV?

Międzynarodowe badania naukowe wykazały, że szczepionka jest niezwykle skuteczna.

W Australii badania wykazały:

- 77% spadek liczby infekcji typami wirusa HPV odpowiedzialnego za większość nowotworów szyjki macicy;
- niemal 50% ograniczenie częstości występowania poważnych nieprawidłowości w obrębie szyjki macicy u dziewcząt poniżej 18. roku życia;
- zmniejszenie o 90% liczby przypadków brodawek narządów płciowych u heteroseksualnych mężczyzn i kobiet poniżej 21. roku życia.

W Szkocji 9 na 10 dziewcząt w wieku 12–13 lat otrzymało od 2008 r. szczepionkę przeciwko wirusowi HPV. Od tego

Facts about vaccines for students starting secondary school in 2019 - Polish

czasu odnotowano 89% spadek zachorowań na raka szyjki macicy u zaszczepionych dziewcząt. Przedrakowe zmiany w obrębie szyjki macicy polegają na pojawianiu się nieprawidłowych komórek, które z czasem zwiększają ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy.

Ile dawek szczepionki przeciwko wirusowi HPV dotychczas podano?

Na całym świecie podano ponad 280 milionów dawek szczepionki przeciwko wirusowi HPV.

W ilu krajach szczepionka przeciwko wirusowi HPV jest podawana dziewczętom?

Szczepionkę przeciwko wirusowi HPV oferuje się dziewczętom w ponad 80 krajach, w tym w 32 krajach europejskich.

W jakich krajach szczepionka przeciwko wirusowi HPV jest podawana chłopcom?

W ponad 20 krajach, w tym w Australii i Kanadzie, szczepionka przeciwko wirusowi HPV jest dostępna zarówno dla chłopców, jak i dziewcząt. W Wielkiej Brytanii i Irlandii od września 2019 r. szczepionka przeciwko wirusowi HPV będzie również stosowana u chłopców.

Jakie są korzyści płynące z zaszczepienia się przeciwko wirusowi HPV?

W poniższej tabeli porównano skutki zarażenia wirusem HPV z efektami ubocznymi szczepionki.

Choroba	Skutki choroby	Skutki uboczne szczepionki
---------	----------------	----------------------------

<p>Skrót HPV, czyli human papilloma virus oznacza wirusa brodawczaka ludzkiego. W rzeczywistości jest to grupa ponad 100 wirusów. Większość ludzi w ciągu swojego życia zostaje zainfekowana wirusem HPV. Przenosi się on przez skórę, zazwyczaj podczas stosunku seksualnego.</p>	<p>Infekcja wirusem HPV powoduje zmiany w obrębie szyjki macicy, które mogą przekształcić się w raka szyjki macicy. Zakażenie wirusem HPV zdarza się najczęściej u osób w wieku od kilkunastu do dwudziestu kilku lat. W krajach o wysokim dochodzie, w tym w Irlandii, odnotowuje się gwałtowny wzrost częstości zakażeń wirusem HPV zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn.</p> <p>Wirus HPV powoduje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niemal wszystkie przypadki raka szyjki macicy • 9 na 10 przypadków raka sromu (srom to obszar otaczający ujście pochwy) • 8 na 10 przypadków raka pochwy • 9 na 10 przypadków raka odbytu związanego z HPV • 9 na 10 przypadków brodawek narządów płciowych <p>Wirus HPV może również powodować niektóre nowotwory głowy, szyi i penisa.</p>	<p>Na każde 1000 zaszczepionych osób, więcej niż 1 na 10 doświadczy następujących objawów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ból, zaczerwienienie lub opuchlizna ramienia w miejscu podania szczepionki • bóle głowy <p>Więcej niż 1 na 100 doświadczy następujących objawów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zawroty głowy • nudności • lekka gorączka • uczucie zmęczenia <p>Mogą również występować reakcje alergiczne</p>
--	---	---

Czy szczepionka przeciwko wirusowi HPV jest bezpieczna?

Wszystkie szczepionki podawane przez HSE są licencjonowane przez Urząd Regulacji Produktów Zdrowotnych (HPRA) oraz Europejską Agencję Leków (EMA). Dotyczy to również produktu Gardasil 9 (szczepionki na wirusa HPV stosowanej w Irlandii). Agencje te mają ścisłe procedury licencjonowania i monitorowania szczepionek, które gwarantują ich bezpieczeństwo i skuteczność.

Światowy Komitet Doradczy ds. Bezpieczeństwa Szczepień (GACVS) Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) przeprowadził przegląd dowodów dotyczących bezpieczeństwa szczepionki Gardasil w latach 2007, 2008, 2009, 2013, 2014, 2015 i 2017. WHO nigdy nie zgłosiło obaw dotyczących bezpieczeństwa stosowania szczepionek przeciwko wirusowi HPV.

Czy szczepionka przeciwko wirusowi HPV wywołuje długotrwałe skutki uboczne?

W Australii szczepionkę przeciwko wirusowi HPV podaje się od 2007 r. i nie zgłoszono żadnych przypadków długotrwałych skutków ubocznych. W USA od 2014 r. podaje się szczepionkę HPV9 i nie zgłoszono żadnych przypadków długotrwałych skutków ubocznych.

Znane są nam historie krążące w mediach społecznościowych, z których wynika, że szczepionka przeciwko wirusowi HPV powoduje wzrost liczby przypadków:

- zespołu posturalnej tachykardii ortostatycznej (POTS) — wzrost częstości akcji serca mogący powodować

Facts about vaccines for students starting secondary school in 2019 - Polish

zasłabnięcia i zawroty głowy oraz

- kompleksowego zespołu bólu regionalnego (CRPS) — rodzaj przewlekłego bólu, który zazwyczaj pojawia się w ręce lub nodze.

W badaniu przeprowadzonym przez EMA w 2015 r. stwierdzono, że nie ma dowodów na to, że szczepionka przeciwko wirusowi HPV prowadzi do wzrostu liczby przypadków takich schorzeń.

Dlaczego ważne jest, aby szczepionkę przeciw wirusowi HPV podawać dzieciom w pierwszej klasie szkoły ponadpodstawowej?

Badania udowodniły, że młodsi ludzie wykazują lepszą odpowiedź immunologiczną na szczepionkę przeciwko wirusowi HPV niż ci, którzy ukończyli 20 lub więcej lat.

Szczepionka nie sprawdza się również w zapobieganiu chorobom związanym z wirusem HPV u młodych ludzi, którzy są aktywni seksualnie i prawdopodobnie byli już narażeni na kontakt z wirusem.

Czy prezerwatywy mogą uchronić moje dziecko przed zarażeniem się wirusem HPV?

Wirus HPV rozprzestrzenia się podczas intymnych kontaktów seksualnych, gdy skóra partnerów ma ze sobą styczność. Stosowanie prezerwatyw może zmniejszyć ryzyko zarażenia się wirusem HPV, ale nie zapewnia całkowitej ochrony. Dlatego tak ważne jest podanie dziecku szczepionki przeciwko wirusowi HPV oraz uświadomienie go o konieczności zabezpieczenia się w trakcie uprawiania seksu, gdy jest starsze.

Jak mogę omówić z dzieckiem szczepienie przeciwko wirusowi HPV?

To rodzice wiedzą najlepiej, ile informacji o tych szczepionkach potrzebuje ich dziecko. Ulotka dołączona do tego arkusza informacyjnego została napisana prostym, łatwym do zrozumienia językiem, dzięki czemu można dać ją do przeczytania swojemu dziecku lub pokazać mu niektóre filmy na stronie internetowej www.hpv.ie.

Czy HSE udostępni dane dotyczące szczepień innym podmiotom służby zdrowia?

Tak. Informacja o zaszczepieniu Twojej córki trafi do CervicalCheck — krajowego programu badań przesiewowych w kierunku raka szyjki macicy, aby połączyć dane z obu rejestrów. Obecnie nie są dostępne badania przesiewowe w kierunku innych nowotworów związanych z wirusem HPV. Wszelkie dane Twojej córki będą oczywiście traktowane jako całkowicie poufne.

Czy mimo szczepienia moja córka będzie musiała uczęszczać na badania przesiewowe w kierunku raka szyjki macicy, gdy będzie starsza?

Tak. Mimo że szczepionka chroni przed 9 na 10 przypadków raka szyjki macicy, nadal ważne jest, aby dziewczęta regularnie przechodziły badania przesiewowe, gdy są dorosłe. Dlatego chcemy przekazać informacje o szczepieniu Twojej córki do CervicalCheck — krajowego programu badań przesiewowych w kierunku raka szyjki macicy.

Więcej informacji na temat badań przesiewowych w kierunku raka szyjki macicy dla kobiet znajduje się na stronie: www.cervicalcheck.ie.

Szczepionka przeciwko meningokokom ACWY

Co to jest MenACWY?

Jest to szczepionka chroniąca przed pewnymi formami choroby meningokokowej (przed bakteriami wywołującymi zapalenie opon mózgowych i posocznicy), która może zagrażać życiu. Szczepionka MenACWY nie chroni przed innymi rodzajami zapalenia opon mózgowych, w tym przed chorobą meningokokową wywołwaną przez bakterie typu B, chorobą wywołwaną przez bakterie *Haemophilus influenzae* typu B lub wirusowym zapaleniem opon mózgowych.

Dlatego tak ważne jest, aby nie lekceważyć objawów mogących świadczyć o następujących chorobach:

- zapalenie opon mózgowych oraz

Facts about vaccines for students starting secondary school in 2019 - Polish

- posocznica,
- a w razie jakichkolwiek obaw natychmiast zgłosić się do lekarza.

Objawy tych chorób to przede wszystkim: gorączka, zeszywnienie karku, ból głowy, ból stawów oraz wysypka.

W poniższej tabeli porównano skutki choroby meningokokowej z efektami ubocznymi szczepionki.

Choroba	Skutki choroby	Skutki uboczne szczepionki
<p>Meningokokowe zapalenie opon mózgowych to ciężka choroba wywołwana przez bakterię <i>Neisseria meningitidis</i>. Ta infekcja bakteryjna może doprowadzić do meningokokowego zapalenia opon mózgowych (błon otaczających mózg) i sepsy (zatrucia krwi). U starszych dzieci i młodzieży główne objawy zapalenia opon mózgowych i posocznicy to między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sztywność karku • bardzo silny ból głowy (tylko ból głowy nie powinien być powodem szukania pomocy lekarskiej) • ostry ból rąk, nóg i stawów • senność, ograniczony kontakt, nieobecność, dezorientacja • nadwrażliwość na jasne światło • bardzo zimne dłonie i stopy • dreszcze • przyspieszony oddech • czerwone lub fioletowe plamy, które nie znikają pod naciskiem • wymioty • gorączka • biegunka i skurcze żołądka • wysypka • napady drgawkowe <p>Nie u wszystkich wystąpią wszystkie objawy. Ale jeśli u dziecka pojawi się część tych objawów, a szczególnie czerwone lub fioletowe plamy, należy natychmiast skorzystać z pomocy medycznej.</p>	<p>Choroba meningokokowa może powodować zapalenie opon mózgowych, które może mieć takie następstwa, jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utrata pamięci • problemy behawioralne i emocjonalne • utrata słuchu • utrata wzroku • nabyte uszkodzenie mózgu <p>Może również powodować posocznicę, która może uszkodzić naczynia krwionośne i ograniczyć dopływ tlenu do skóry, znajdujących się pod nią tkanek i głównych narządów, takich jak nerki, wątroba i płuca.</p> <p>Skutkami posocznicy może być:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uszkodzenie skóry i tkanek • problemy ze wzrostem kości • niewydolność narządów, takich jak nerki, wątroba, płuca i układ nerwowy • utrata lub częściowa utrata kończyn • zgon 	<p>Najczęstsze u nastolatków i młodych osób to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ból, zaczerwienienie lub opuchlizna ramienia w miejscu podania szczepionki, • bóle głowy, • gorączka • nudności • uczucie zmęczenia <p>Objawy te powinny ustąpić w ciągu 24 godzin.</p> <p>W niektórych przypadkach pojawia się mały, bezbolesny guzek, ale zwykle znika on po kilku tygodniach.</p>

Moje dziecko opuściło jedno szczepienie na meningokoki, kiedy było młodsze. Co mam zrobić w takiej sytuacji?

Facts about vaccines for students starting secondary school in 2019 - Polish

Jeśli dziecko nie było wcześniej szczepione na meningokoki, nie ma powodów do zmartwień. Jedna dawka szczepionki MenACWY podana młodej osobie zapewnia jej wystarczającą ochronę. Dawki przypominające nie są powszechnie rekomendowane.

Tdap

Czym jest szczepionka Tdap?

Szczepionka Tdap chroni przed błonicą, tężcem i krztuścem. Każda z tych chorób została opisana w tabeli.

W poniższej tabeli porównano skutki każdej z chorób z efektami ubocznymi szczepionki.

Choroba	Skutki choroby	Skutki uboczne szczepionki
Tężec — jest powodowany przez bakterie żyjące w glebie, które wytwarzają toksynę powodującą bolesne skurcze mięśni, drgawki i szczykościsk.	Jeśli 1000 osób zachoruje na tężec: <ul style="list-style-type: none"> • 100 z nich umrze Większe ryzyko występuje u osób bardzo młodych i w podeszłym wieku.	Na każde 1000 zaszczepionych osób jedna na 10 doświadczy następujących objawów: <ul style="list-style-type: none"> • ból, zaczerwienienie lub opuchlizna ramienia w miejscu podania szczepionki, • gorączka
Błonica — jest to zakaźna choroba bakteryjna rozprzestrzeniająca się w wyniku bliskiego kontaktu z osobą chorą lub będącą jej nosicielem. Powoduje ból gardła i poważne trudności w oddychaniu.	Jeśli 1000 osób zachoruje na błonicę: <ul style="list-style-type: none"> • 50 z nich umrze Bakterie uwalniają toksynę — truciznę — która może spowodować paraliż (utrata władzy nad jednym lub większą liczbą mięśni) i niewydolność serca.	Na każde 1000 zaszczepionych osób jedna na 10 doświadczy następujących objawów: <ul style="list-style-type: none"> • ból, zaczerwienienie lub opuchlizna ramienia w miejscu podania szczepionki, • gorączka
Krztusiec — (koklusz) jest przenoszony przez kontakt z osobą zarażoną. Powoduje uporczywy kaszel i wymioty. Choroba może trwać do trzech miesięcy.	Jeśli 1000 osób zachoruje na krztusiec: <ul style="list-style-type: none"> • 2 umrą w wyniku zapalenia płuc lub uszkodzenia mózgu • 10 doświadczy napadów drgawkowych • 1 zachoruje na zapalenie mózgu • 50 zachoruje na zapalenie płuc • 200 zostanie hospitalizowanych	Na każde 1000 zaszczepionych osób jedna na 10 doświadczy następujących objawów: <ul style="list-style-type: none"> • ból, zaczerwienienie lub opuchlizna ramienia w miejscu podania szczepionki, • gorączka

Moje dziecko nie zostało zaszczepione przeciwko tężcowi, błonicy i krztuścowi, kiedy było młodsze. Co mam zrobić w takiej sytuacji?

Poprosić szkolny zespół ds. szczepień o dodatkową dawkę szczepionki przeciwko tężcowi, błonicy i krztuścowi dla swojego dziecka.